

Lojze Zupanc:

PRIMOŽIČ IVAN IN KRITIKA VSEH KRITIK.

V 13. štev. »Uč. tovariša« se je Primožič Ivan obregnil ob moje kritike, ki jih je kdaj obelodani »Popotnik«. Ne bom se spuščal v nestvarnosti, ki so »cvetke« Primožičevega sloga. Če se nekdo čuti sposobnega izreči oceno nekih kritik, mora biti predvsem stvaren. Njegova izvajanja morajo biti zarces takšna, da bi se smela »vsaditi v literarno-znanstveni muzej«, česar pa o Primožičevi »kritiki« ni mogoče izreči, ker je jasno ko beli dan, da je napisana zgolj iz neke osebne mržnje, katere mu je slej ko prej sugeriral gospod, ki je v 12. štev. »Uč. tovariša« (seveda spet anonimno) skrito namignil, da »bo treba takim kritikom še posebej stopiti na prste!« V poslednjih številkah »Uč. tovariša« se le vse preradi oglašajo podpisani i nepodpisani pisci in mi očitajo marsikaj, česar pameten in uviden učitelj pač ni našel v moji kritiki, ki jo je prinesel »Lj. Zvon«. Višek vsega tega absurdnega in abotnega početja je dosegel pač Ivan Primožič, kajti v njegovih očeh ni našel milosti niti urednik »Popotnika«. Mislim, da se bo moral nasmejati nasvetom, ki mu jih servira Primožič. Prav verjetno pa je, da bo rade volje sprejel v svoj program stvari, ki bodo boljše od mojih. Toda ne spominjam se, da bi Ivan Primožič že kdaj sodeloval vsaj v enem od listov in revij v katerih sodelujem jaz že nekaj let.

Dalje se mi ne zdi vredno baviti izrazom, kakor: »berglja«, »nürnbergski lijak« itd., ki pričajo o Primožičevi »genialnosti«, ker pač ne spadajo v kritiko, kajti jih sam obsoja, a se ne more izogniti mamljivi vabi, in da bi bil dovolj »kúriozen«, jih v svojem članku rabi. Škoda, da je postal njegov članek radi tega — odiozen! G. Primožič se celo zavzema za »lojalne kritike!« No, jaz se pač ne morem ubraniti semešnemu občutju, da je bil za vse, kar je napisal, prejko naprošen. V koliko se naj bi zdaj radi tega po nepotrebnem razburjal, to je spet zadeva »golega faktka«, da se izrazim po Primožičevu. Vse »cvetke«, ki jih je natrgal Primožič v mojem vrtu, si sme poviti v šopek in zatakniti za klobuk — pa srečno pot!

Osebne zadeve.

— Napredovali so v VI. skupino: Kopač Leopold, uč. v Slovenjgradcu, v VII. skupino: Kokalj Lovrencija, učiteljica v Poljanah; Kokalj Jelisava, učiteljica v Mariboru; Kotnik Pavla, učiteljica v Lehnu in v VIII. skupino: Kokalj Jagoda, učiteljica v Šmarju in Klavora Adolf, uč. v Kranju.

Naša gospodarska organizacija.

— Učiteljski dom v Mariboru, Darovali so UD v Mariboru v zadnjih dveh mesecih naslednji tovariši ozir. tovarišice:

Anton Hren, š. up. v Studencih 50 Din, ker se ni mogel udeležiti pogreba tovariša in narodnega mučenika Franja Megle pri Sv. Lenartu (Vel. Nedelja). Poplagnik Franc, š. up. pri Sv. Tomažu, namesto venca na grob tov. Franja Megle 1000 Din. Učit. društvo Ptuj in okolica za Porekarjev kamen 200 Din. Zemljic Josip, š. n. v p. v Mariboru 10 Din. Gospa Marija Megla od točno izplačane posmrtnine Učit. Samopomoči za pokojnim soprogom 100 Din. (Prvi in vsega posnemanja vreden vzhled!) Učit. društvo za šoštanjski okraj v spomin umrlih tovarišev Alojzija Trobeja, š. up. v Šoštanju in Alojzija Schechela, šol. nadzornika v Slovenjgradcu 300 Din. — Vsem darovalcem izrekamo najtoplejšo zahvalo!

Mladinska matica

NAJLEPŠA KNIJIGA ZA MIKLAVZA!!!

»MIKLA VZEVA NOČ!«

»MIKLAVŽEVA NOČ!« je dotiskana in se bo začela razpošiljati takoj po 20. novembra. Knjiga je vsebinsko in ilustrativno res nekaj posebnega. Prvo izvirno slovensko delo te vrste, ki je izšlo v 4 barvnem tisku pri nas. Mladinska matica je napravila s tem delom velik korak naprej po svoji začrtani poti.

Se pri drugih večjih narodih bi stala takšna knjiga najmanj 50 Din. Mladinska matica, svesta si svoje naloge, da širi dobre knjige med našo mladino po čim nižji ceni, je določila na 16 Din za kartonirano in 22 Din za trdo vezano. To seveda samo za naročila, ki jih dobi do 30. novembra t. l.

Ni večjega veselja za mladino kot je lepa barvana knjiga. Miklavž ne more nuditi mladini lepše knjige kot je ta!

Tovariši, tovarišice, poskrbite, da se ta knjiga čimprej razširi.

— FRAKIRANJE REKLAMACIJSKIH DOPISNIC. Vse cenj. poverjenike prosimo, da poslej frankirajo reklamacijske dopisnice z znamko 75 par, ker moramo sicer plačevati pri upravi dvojno pristojbino. Plaćano znamko naj si poslej vsak poverjenik odračuna pri poslanji naročnin in to zabeleži na zadnji strani poštne položnice.

— 75 letnico Teslovega rojstva, največjega jugoslovenskega izumitelja so proslavili Nemci z lepo knjigo o Teslovem življenju in delu. Knjiga stane 370 Din. Ali ne bi bilo lepo, da bi proslavili tudi mi pomemben jubilej učenjaka s Čermeljevo knjigo »Tesla in

razvoj elektrotehnike«. Slovenska knjiga je izvirno delo znanega strokovnjaka na tem polju, je sicer nekoliko manj obsežno delo, a bi izšlo v okusni izdaji, na finem papirju in bogato ilustrirana. Cena knjige 26 Din, trdovezani pa 32 Din.

Lejte, za moje in za otroke —
»Tempo« živji na slovenski

LJUBLJANA Za gotovino: MARIBOR
Gledališka 4 Selenburgova 4 Slovenska 18

— mm Prva številka »Našega roda«, ki se je tiskala v 20.000 izvodih je pošla. Te dni se ponatisne druga naklada. Kdo želi naročiti še prvo številko, naj to nemudoma storiti, da jo lahko dobije istočasno z drugo.

— mm Druga številka »Našega roda« je dotiskana in se razpošije v najkrajšem času. Ta številka bo obširnejša od prve in bo deloma posvečena pokojnemu Franu Milčinskemu, ki so ga naši mladi čitatelji tako ljubili. Tudi sam Milčinski izpregorovi še enkrat naši mladini z zadnjo stvarjo, ki jo je napisal malo pred smrto za »Naš rod« pod naslovom Mladi razbojnički in stari. V prozi so zastopani še Hudales, Hinko Smrekar s hudomoščno črto »Pri mlekarici na počitnicah«, dalje Kmetova, ki piše zanimivo »O gospodih pajkih«, Slokanova pa »Tam, kjer palme šume.«

Z verzi sta zastopana Alojzij Gradnik in Vida Tauferjeva, vsak z lepo pesmijo.

»Otroški odrez« prinaša igrico A. Černejeve Miklavž prihaja.

V rubriki Naši možje govori L. Mrzel o Milčinskem. Bogate so tudi vse ostale rubrike, tako Cicibanov rod s slikopisnim zabavnim gradivom, Drobnič, Mladina piše.

V ilustrativnem sta tokrat bogato zastopana Jakac in Pirnat, sodelujejo pa tudi Smrekar, Pavlovec, Kunaver in Gaspari.

— mm Z 11. seje M. M. I. Stavek prve številke »N. R.« naj stoji, dokler ne določimo naklade za drugo številko. Po tej bomo določili potem, koliko izvodov I. številke naj se še dotoča.

2. »Učiteljskemu tovarišu« od 17. novembra naj se priloži subskribcijski oglas za Ribičičevno noč.

3. Sklene se razposlati na sreska učiteljska društva posebno okrožnico zaradi razprodaje zaloge M. M. — Tiskala se bo tudi posebna naročilnica, kjer bo navedena vsa zalogaj knjig z cenami. — Ob tej priliki se dovoli 25% popust. Šole, ki naročijo večjo množino knjig dobjijo na vsakih deset naročenih knjig eno povrh.

4. Poskuša naj se dobiti Milčinskega mladinske zapuščina.

Opozorjam pisatelje na razpisane nagrade za redne publikacije. Rok za vlaganje rokopisov poteče 1. decembra t. l. Natančnejše informacije daje tajništvo M. M., Ljubljana, Frančiškanska ulica 6. — Uradne ure od 16. do 18.

Šolski radio.

— Program za VIII. teden. V torek 22. novembra bo obravnaval g. dr. Rudolf Kolarčič temo: Napake v slovenskih nalagah. I.—II. V petek 25. novembra bo predaval g. Josip Žabkar: O rudnem bogastvu v dravski banovini. Dravska banovina je po svojih rudnih zakladih ena najbogatejših dežel v Evropi. Vse najvažnejše rude, ogromni skladi premoga, petrolejske plasti in druga naravna bogastva se skrivajo v zemlji naše ožje domovine. Pripravite stenski zemljevid dravске banovine!

V decembru bodo sledče oddaje:

Cetrtek 1. decembra: Slavnostna oddaja. Govor, deklamacija, petje, slavnostni prizor. Zenska realna gimnazija v Ljubljani. I.—III. Petek 2. decembra: Morje posredovalec sreče v blagostanju. Viktor Pirnat. I.—II.

Torek 6. decembra: Pravljice. Manica Komanova. I.—II.

Petak 9. decembra: Nekaj zanimivosti o zraku. Josip Žabkar. I.—II.

Torek 13. decembra: O človeku s posebnim ozirom na higieno. Miroslav Zor. I.—III.

Petak 16. decembra: Vsesokolski zlet v Pragi. Marjan Tratar. I.—II.

Sobota 17. decembra: Kraljev dan. Govor, deklamacije, petje. I.—II.

Torek 20. decembra: O glasbi in instrumentih. Lucijan M. Škerjanec. I.—II.

Petak 23. decembra: Božična oddaja. I.—II.

Stanovska organizacija JUU Iz društva:

Poročila:

+ JUU SRESKO UČITELJSKO DRUŠTVO V KAMNIKU je imelo občni zbor dne 15. oktobra v Domžalah.

Navzočih je 68 članov in članic.

Tov. predsednik otvarja 45. občni zbor, pozdravlja vse, predvsem sreskega nadzornika Lukežiča, oba tovariša — veterana Hitija in Tomana ter vse na novo vstopivše tovariše in tovarišice.

1. Prva točka dnevnega reda je predavanje tov. Peterline. Izobilovanje značaja v šolski dobi. — Predavanje je bilo tako globoko in izčrpno, da mu je sledilo vse učiteljstvo z izrednim zanimanjem. V imenu

vseh se zahvali predavatelju tov. predsednik.

2. Citanje zapisnika zadnjega občnega zборa se opusti. Društvo je štelo v l. 1931/32 129 članov in članic. Društvo je zborovalo petkrat in zborovanja so bila povečini dobro obiskana. Vsako zborovanje je bilo združeno s predavanji, ki so bila vsa aktualna in zanimiva. Odborovih sej je bilo 11, ki se jih je povečini udeležil upravni in nadzorni odbor.

Stanje zborovne je z dne 30. junija 1932. Din 3484/40. Nadzorni odbor pregleda račune, ki so v popolnem redu in tov. blagajniku se izreče razrešnica.

3. Na predlog tov. blagajnika ostane članarina še nadalje letno 180 Din. Plačuje se članarina v desetih mesečnih obrokih po 18 Din, z učitelji poročene učiteljice plačajo mesečno 10 Din.

4. Delegata za banovinsko skupščino: 1. Primožič Ivan, šol. upravitelj v Međimurju; 2. Inkret Alfonz, šolski upravitelj v Senkovem turnu. Namestnici delegatov: 1. Schubert Stefanija, učiteljica v Ljubljani; 2. Tavčar Ela, učiteljica v Domžalah. Delegat za državno skupščino: Cenčič Julij, šol. upravitelj v Kamniku. Namestnik: Hrovat Ivo, šol. upravitelj v Ljubljani.

5. Vsled prekratkega časa odpade poročilo o banovinski skupščini.

6. Slučajnosti in predlogi: Tov. Lovro Hrovat, nadučitelj v p. v Kamniku je izdal v samozaložbi 14 koroških zborov, cena I. zv. 15 Din. Priporoča se načava teh moških zborov.

Glede poročevalcev v liste predлага tov. Rupnikova sledče:

Poročevalci, ki so bili določeni pred dve maletoma, da poročajo o šolskih in drugih prireditvah učiteljstva, naj še nadalje izvajajo to prostovoljno prevzeto nalogu in pošiljajo poročila v časopise.

Tov. Primožič predлага sledče:

1. Kdo tri mesece ne plača članarine, se ga javno čita pri zborovanju.

2. Popotniku, ki ga naročajo šole, naj se prilože položnice.

Ker mora društvo izvoliti poverjenika za Mladinsko matico, ki bo stalno vodil evidenco in bo v stiku z odborom Mladinske matice, predлага tov. Komar za poverjenika tov. Kapeta, šol. upr. v Moravčah. Tov. Primožič predлага, naj si osvoji društvo sledče predloga, ki sta bila sprejeta na zborovanju v Slovenjgradcu:

1. Glasom odredbe ministrstva za promet o pristopitvi od poštnih taks z dne 13. junija 1932. so oproščene osnovne in višje narodne šole poštnih pristojbin le za navadna pisma, dopisnice in tiskovine, dočim morajo plačati priporočino in pristojbino za pakete, nakaznice, čecke ter ostalo vrsto pošiljk. Sekcija se naproša, da izposluje zopetno opristopitev pristojbin za vse pošiljke.

2. Glede zvezkov državne izdaje ponovno predlagamo, da se monopol čim prej ukinie, ker je v kvar šolstvu in tudi ni v smislu štednje. V slučaju, da je ukinitev neizvedljiva, naj se zahteva znižanje cen za zvezke ter njihova izpopolnitve (boljši papir, pivnik, podloga).

Glede Samopomoči poroča tov. predsednik Arrigler v različnih predlogih in na kak način bi se fond v dobro obrnil.

Končno predлага tov. Mayer na občo željo, da se vrši prihodnje zborovanje v Ljubljani.

Nato se občni zbor zaključi.
Domžale, 15. oktobra 1932.

Arrigler, Gizela Ušenčnik, tajnica, predsednik.

+ JUU SRESKO DRUŠTVO V KOČEVJU je imelo zborovanje dne 8. oktobra 1932. v osnovni šoli v Kočevju. Tov. predsednik je otvoril zborovanje, pozdravil številno članstvo, imenoma zastopnika sreskega načelstva, podnačelnika g. Gabrijana, sreskega šolskega referenta g. Betrianija, predavatelja g. dr. Gogala in zastopnika banovinske sekcijske JUU tov. Kobala.

Uvodoma se je tov. predsednik dotaknil položaja organizacije in društva. Razvil je smernice za bodoči delovni program.

Zastopnik sreskega načelstva sreski podnačelnik je pozdravil zborovalec z željo, da vse učiteljstvo deluje v smislu člena I. zak. o narodnih šolah.

Predavatelj g. dr. Gogala je referiral iz socialne pedagogike temo »Vzgojnosti naših duhovnih zajednic«. Predavanje je vse učiteljstvo sledilo z izredno pazljivostjo, kar dokazuje aktualnost in sodobnost pred